

Työvaliokunnan kokous 5/2017

Aika: 20.11.2017 klo 9-12

Paikka: Videoneuvotteluyhteys sekä Turun kauppakorkeakoulu, TSE videoneuvotteluhuone, pohjakerros (käyntiosoite: Rehtorinpellonkatu 3, Turku)

Osallistujat:

Ulla Nygrén (pj.)
Minna Abrahamsson-Sipponen
Anne Lehto
Riitta Lähdemäki, osallistui klo 9.30-
Minna Niemi-Grundström, poistui klo 10.45
Pia Södergård
Katja Halonen (siht.)

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.06. Todettiin kokouksen olevan päätösvaltainen.

2. Edellisen kokouksen muistio

Tarkastettu muistio löytyy verkosta osoitteesta
<http://yliopistokirjastot.fi/toiminta/kokoukset/>.

3. Aineistoasiat

SYNin kokouksessa 3/2017 sovittiin, että työvaliokunta tekee lyhyen huolenilmauksen, jonka SYNin edustajat vievät FinELibin ohjausryhmän kokoukseen.

Työvaliokunta käsitteli puheenjohtaja Ulla Nygrénin laatimaa huolenilmausta (liite 12). Muutettiin huolenilmaus palautteeksi FinELibin ohjausryhmälle. Hyväksyttiin laadittu palaute muutamien muutoksien (liite 13). SYNin edustajat vievät palautteen FinELibin ohjausryhmän kokoukseen 20.11.2017. Keskusteltiin siitä, mitä SYNin edustajat ottavat FinELibin ohjausryhmässä esiin.

4. KITT-tilastotietokannan tulevaisuus

SYNin kokouksessa 3/2017 sovittiin, että työvaliokunta muotoilee Kansalliskirjastolle pyynnön KITT-tilastotietokannan säilyttämisestä modifioituna ja toivoo vastausta kokoukseen 4/2017.

Puheenjohtaja Ulla Nygrén on laatinut vastauspyynnön KITT-tilastotietokannan tulevaisuudesta Kansalliskirjastolle (liite 14). Keskusteltiin laaditusta pyynnöstä ja hyväksyttiin se ilman muutoksia. Yhteistyösihteeri toimittaa pyynnön Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalveluille.

Puheenjohtaja Ulla Nygrén saanut kutsun tulla keskustelemaan Kansalliskirjaston kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Keskusteltiin tapaamisessa esiin nostettavista asioista.

5. Kotilava

Ulla Nygrén kertoi ajankohtaisen tilanteen. Kotilava-hanke on lähettänyt yliopistojen rehtoreille tiedustelun siitä, lähtevätkö yliopistot rahoittamaan kotimaisten tieteellisten lehtien avointa julkaisemista. Keskusteltiin asiasta.

6. Strategiaehdotus ja toimintasuunnitelma 2018

SYNin kokouksessa 3/2017 sovittiin, että strategiaryhmä viimeistelee strategiaehdotuksen kokouksessa saadun palautteen pohjalta ja tekee ehdotuksen toimintasuunnitelmaksi vuodelle 2018 kokoukseen 4/2017. Pia Södergård on luvannut kääntää nimen ja iskulauseen ruotsiksi. Minna Niemi-Grundström esitteli strategiaehdotuksen ja toimintasuunnitelmaehdotuksen (liitteet 1-2). Pia Södergård esitteli ruotsinkielisen nimen ja iskulauseen. Keskusteltiin ehdotuksista.

Toimintasuunnitelman seurantaan varten luotua excel-pohjaa muokataan vielä visuaalisesti näyttävämmäksi ja tarkistetaan asioiden jaottelu.

Keskusteltiin iskulauseen kanssa käytettävästä muotoilusta:

- 1) FUN Finnish University Libraries' Network
Fuelling science - Tieteen käyttövoima - Vetenskapens drivmedel
- 2) Finnish University Libraries - Fuelling science
Yliopistokirjastot - Tieteen käyttövoima
Universitetsbiblioteken - Vetenskapens drivmedel
- 3) FUN Finnish University Libraries Network – Fuelling science
FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto – Tieteen käyttövoima
FUN De finländska universitetsbibliotekens nätverk – Vetenskapens drivmedel

Yhteistyösihteeri lisää strategiaehdotukseen hahmotellut vaihtoehdot iskulauseen käytöstä eri kielillä ja monikielisenä.

Pohdittiin, missä yhteydessä käytetään FUN lyhennettä ja miten FUN näkyy strategiassa, logossa tai muussa viestinnässä. FUN lyhenteen olisi hyvä kytkeytyä logoon. Parhaimpana vaihtoehtona pidettiin, että olisi yksi yhteinen logo kaikille kielille. Päätettiin pyytää graafikolta logosta versioita eri kielille sekä monikielistä vaihtoehtoa.

7. Sääntöuudistus

SYNin kokouksessa 3/2017 keskusteltiin sääntöuudistuksesta. Työvaliokunta päätti Ulla Nygrénin esityksen mukaisesti, että strategiaryhmä jatkaa sääntöuudistustyöryhmänä ja asia viedään tiedoksi SYNin joulukuun kokoukseen.

8. Lainsäädäntöhankkeet

Ulla Nygrén kertoi EU:n yleisen tietosuojasetuksen vaatimukseen valmistautumiseksi ja kansallisen valmistelun seuraamiseksi perustetun SYNin työryhmän ajankohtaisen tilanteen (liitteet 4-6). Työryhmä on työskennellyt aktiivisesti ja laatinut excel-pohjan tietovirtojen kartoittamiseen, tarkistuslistan yliopistokirjastoille sekä luonnoksen tietosuojakoulutuskalvoista.

Keskusteltiin työryhmässä laadituista materiaaleista. Työ on ollut perusteellista. Lisätään myönteisen vastaanoton saaneeseen excel-pohjaan kameravalvonta. Anne Lehto, Pia Södergård ja Tua Hindersson-Söderholm sopivat materiaalien kääntämisestä ruotsiksi.

Ulla Nygrén, Minna Niemi-Grundström, Päivi Kaiponen, Katja Halonen, Pekka Heikkinen ja Turun yliopiston johtava lakimies Eeva Ryödi tapasivat hallitusneuvos Immo Aakkulan 8.11.2017 Kansalliskirjaston tiloissa. Tilaisuudessa keskusteltiin tietosuojasetuksen soveltamisesta yliopistokirjastoissa.

SYNin kokouksessa 3/2017 toivottiin johtajien edelleen lobbaavan EU:n tekijänoikeuslainsäädännön uudistusta vastaan ja toimittavan tehdyt toimet yhteistyösihteerille. Keskusteltiin, miten lobbaus on toteutunut. Kansallisen soveltamisen vaiheessa SYNin kannattaa vielä yrittää vaikuttaa virkamiehiin yhteistyössä muiden kirjastosektoreiden ja tiedeyhteisön kanssa.

9. SYNin työryhmä APC-maksukäytännöt yliopistoissa

Työryhmän sihteeri Katja Halonen kertoi ajankohtaisen tilanteen (liitteet 7a ja 7b). Yliopistokirjastojen APC-maksukäytännöt on päivitetty syksyn aikana kooste-exceliin. Työryhmä on käynyt läpi käytäntöjen hyvät ja huonot puolet ja laatinut niiden pohjalta

suositusluonnoksen. Työvaliokunta totesi, että työryhmä on työskennellyt sovittujen linjausten mukaisesti. Työvaliokunta hyväksyi työryhmän suositusehdotuksen.

10. Neuvoston kokouksen 3/2017 esityslista

Viimeisteltiin neuvoston kokouksen esityslista (liite 8) ja sen liitteet (9-10). Työvaliokunta hyväksyi toimintakertomusluonnoksen rakenteen. Sovittiin, että yhteistyösihteeri tekee lyhyen ja kompaktin yhteenvedon toimintakertomusluonnoksen loppuun strategiakauden päämäärien saavutuksista ja lähettää sen sähköpostilla työvaliokunnalle kommentoitavaksi. Todettiin, että yliopistokirjastot antavat paljon aikaansa ja resursseja yhteisiin kansallisiin työryhmiin. Yhteistyösihteeri ja puheenjohtaja viimeistelevät toimintakertomusluonnoksen neuvoston kokoukseen 4/2017.

Työvaliokunta esittää, että Pia Södergård valitaan toiselle kaudelle työvaliokunnan jäseneksi 2018-2019.

Keskusteltiin SYNin verkostoista uuden strategian toimenpidesuunnitelman toteuttamisessa ja mahdollisuudesta asettaa työryhmiä toteuttamaan hankkeita. Työryhmät voisivat toimia ketterämmin ja päämäärätietoisemmin kuin edustukselliset verkostot. Nykyisillä verkostoilla on hyviä yhteistyösuhteita, joiden ylläpito täytyy varmistaa tulevaisuudessakin. Työvaliokunta päätti esittää nykyisten verkostojen lakkauttamista SYNin kokouksessa 4/2017. Muutettiin Oppimisen tuen verkoston puheenjohtajuutta koskeva esityslistan kohta muotoon "Verkostot uudelle strategiakaudelle".

Keskusteltiin kirjastojärjestelmän kilpailutuksen ajankohtaisesta tilanteesta ja kirjastoille tehdystä kyselystä.

11. Edustajien nimeäminen kansallisiin kuvailun asiantuntijaryhmiin

SYN on saanut Kansalliskirjastolta pyynnön edustajien nimeämiseksi kansallisiin kuvailun asiantuntijaryhmiin (liite 11). Kuvailustandardien kansalliseen kehittämissyhmään (Kuvailustandardiryhmä) ovat etukäteen ilmoittaneet halukkuudestaan Jarmo Saarti ja Maria Kovero (HY).

Työvaliokunta nimesi SYNin edustajiksi kansallisiin kuvailun asiantuntijaryhmiin:

- Kuvailustandardien kansallinen kehittämissyhmä (Kuvailustandardiryhmä) 2018-2019:
Jarmo Saarti (Itä-Suomen yliopisto)
Maria Kovero (Helsingin yliopisto)
- Kuvailun metatiedon asiantuntijaryhmä (KUMEA) 2018-2019:
Ville Huhtala, Helsingin yliopisto
Anne-Mari Salmela, Turun yliopisto
Katja Hyvärinen, Itä-Suomen yliopisto
Pia Backman, Åbo Akademi (ruotsinkielinen kuvailu)
- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä 2018-2019:

- Tarja Turunen, Itä-Suomen yliopisto
Maria Forsén, Åbo Akademi
Ilkka Haataja, Taideyliopisto
Liisa Hilander, Turun yliopisto
Susanne Holmlund, Tritonia, Vaasa
Jaakko Tuohiniemi, Helsingin yliopisto
- Musiikkiaineiston kuvailun asiantuntijaryhmä 2018-2019:
Ilkka Haataja, Taideyliopisto, Sibelius-Akatemia
Jaakko Tuohiniemi, Helsingin yliopisto

12. Ilmoitusasiat

- Avoimen tieteen ja tutkimuksen foorumi järjestettiin 16.11.2017 Helsingissä.
- Korkeakoulujen tietosuojavastaavien ja tietosuojan vastuuhenkilöiden tapaaminen järjestettiin torstaina 2.11.2017 klo 12-16 Metropolian Bulevardin kampuksella. Tapaamiseen osallistui SYNin edustajana Päivi Kaiponen. Tapaamisen johdosta kirjastot saivat oman dokumenttikansion tietosuojavastaavien EUGDPR-työtilaan (Eduuni).
- Avoimen tieteen käytännöt -projektin lopputuotteena on valmistumassa LibGuide kuvien tekijänoikeuksista ja kuvien oikeaoppisesta käytöstä opinnäytteissä, julkaisemisessa, taiteellisessa toiminnassa, opetusmateriaaleissa ja sosiaalisessa mediassa. Projektityöntekijä Mari Pesola (UNIFI) yhdessä Marika Sarvilahden (Aalto-yliopisto), Jenni Mikkosen (Taideyliopisto) ja Maria Rehbinderin (Taideyliopistojen tekijänoikeuspalvelu) kanssa järjestävät aiheesta webinaarin yliopistokirjastojen asiantuntijoille 29.11.2017 klo 9:30-11:00. Webinaari tallennetaan.

13. Muut asiat

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.20.

Liitteet:

- 1 SYN FUN strategiaehdotus
- 2 Toimintasuunnitelmaehdotus vuodelle 2018
- 3 FUN-logo - Aalto-yliopiston graafikon ehdotukset
- 4 Henkilötietojen käsittely, tietovirrat ja toimenpiteet -excel (luottamuksellinen luonnos)
- 5 Tietosuoja-asetus – tarkistuslista yliopistokirjastoille (luottamuksellinen luonnos)
- 6 Tietosuoja- ja tietoturva -koulutusaineisto henkilökunnalle (luottamuksellinen luonnos)
- 7a APC-maksukäytäntöjen suositus
- 7 b APC-maksukäytännöt yliopistokirjastoissa (koostetaulukko)
- 8 SYNin kokouksen 4/2017 esityslistan luonnos
- 9 Toimintakertomus 2017 (luonnos)
- 10 Kooste SYNin verkostojen ja työryhmien toiminnasta vuonna 2017 (luonnos)
- 11 Edustajien nimeämispyyntö kansallisiin kuvailun asiantuntijaryhmiin
- 12 SYN FinELib huolenilmaus
- 13 SYN palaute FinELibin ohjausryhmälle
- 14 SYN KITTista Kansalliskirjastolle